

तालिका १ (आ.व. २०७८/७९)

क्र.सं.	बजेट बुँदा	बजेटसँग सम्बन्धित प्रगति विवरण
२६३	निर्माणाधिन नदी पथान्तरण आयोजनाबाट तराई-मधेश र भित्री मधेशका ठूला शहरमा खानेपानी आपुर्ति गर्ने गरी आयोजना विकास गरिनेछ । पहिलो चरणमा सिरहा, धनुपा, महोत्तरी, सल्हाही, रौतहट, बारा र पर्सा जिल्लामा सुनकोशी-मरिन नदी पथान्तरण आयोजनाबाट र बाँके र बर्दिया जिल्लामा भेरी-बबई पथान्तरण आयोजनाबाट खानेपानी आपुर्तिको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।	थोक तथा जलाशययुक्त खानेपानी वितरण प्रणाली अन्तर्गत सुनकोशी मरिनको सम्भाव्य प्रतिवेदन प्राप्त भई विस्तृत अध्ययनका लागि तयारी भईरहेको छ । पातुखोला, दाढ तथा धरान चतराको विस्तृत अध्ययन भई थप कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने वित्तिय श्रोत सुनिश्चितता माग गर्ने कार्य भईरहेको छ । कर्णाली डाइभर्सनको सम्भाव्य अध्ययनको कार्य विभाग अन्तर्गतको शहरी खानेपानी आयोजनाबाट भई ती आयोजनाहरूको अध्ययनको प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्राप्त भैसकेको छ । नारायणी तथा महाकालीको प्रारम्भिक अध्ययनबाट आयोजनाहरू थोक खानेपानी आयोजना कार्यान्वयनका लागि सम्भाव्य देखिएका छैनन् ।
२६४	ग्रामिण क्षेत्र लक्षित खानेपानी आयोजना निर्माण शुरु गर्दा लागतको १ प्रतिशत रकम उपभोक्ताले अग्रिम रूपमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था खारेज गरेको छु । उपभोक्ता समुहद्वारा संचालित खानेपानी आयोजनामा प्रयोग हुने विद्युत महशुल तथा डिमाण्ड शुल्क पुरै छुट दिने व्यवस्था गरेको छु ।	आ.व. २०७८/७९ मा कार्यविधि तयार हुन नसकेको । चालु आ.व.मा सुखखाग्रस्त क्षेत्रमा सञ्चालित खानेपानी आयोजनाहरूको हकमा ५०% महसुल छुट सम्बन्धमा कार्यविधि तयार गरी अर्थ मन्त्रालयको सहमति सहित नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषदमा स्वीकृतिका लागि पेश गरिएको छ ।
२६६	प्रदेश र स्थानीय तहको सहकार्यमा निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना र तराई-मधेश केन्द्रित आर्सेनिकमुक्त खानेपानी आयोजना संचालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छु ।	संघ तर्फको सशर्त अनुदानबाट प्रदेशबाट सञ्चालन भैरहेको “मधेश खानेपानी सुधार कार्यक्रम” अन्तर्गत आर्सेनिकमुक्त खानेपानी आयोजनाहरू कार्यान्वयन भएको । कोशी प्रदेश, मधेश प्रदेश तथा लुम्बिनी प्रदेशका तराई जिल्लाहरूमा सो शिर्षकका ४६५ आयोजनाहरू सञ्चालनमा रहेको । न्यून बजेट विनियोजनका कारण अपेक्षित रूपमा आयोजनाहरू सम्पन्न हुन नसकेको । विभाग अन्तर्गत ब.उ.शि.न. ३१३०९९०३ को “खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम” अन्तर्गत विभिन्न जिल्लाहरूमा आर्सेनिक न्यूनिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम/आयोजना सञ्चालन भएका छन् ।
२६७	आगामी वर्ष पाँचथरको आडनामौवा, खोटाङ्गको हलेसी, रामेछापको राकथुम, काभ्रेको तिमाल, धादिङ्गको लामिङ्डाँडा, गोरखाको विरमकाली, पाल्पाको बर्तुङ्ग, सल्यानको शारदा, कालिकोटको चुलिमालिका र मुगुको	आ.व. २०७८/७९ को अन्त्यसम्म निर्माणाधिन ४३ आयोजनाहरूमध्ये जम्मा ३ वटा आयोजनाहरू पाँचथरको आडनामौवा, दरौदी गोर्खा खा.पा.आ. गोरखा र हर्नेतुनिबोट खा.पा.आ., सिन्धुपाल्चोक

सरुकोट लगायतका स्थानमा लिफ्ट खानेपानी आयोजना सम्पन्न गर्ने रु. ३ अर्ब ६६ करोड बिनियोजन गरेको छु ।

काठमाण्डौं उपत्यकाभित्र कोड्कु, धोविघाट र सल्लाधारी ढल प्रशोधन केन्द्र संचालनमा ल्याईनेछ । बन्धनत्व बढी भएका दमक, जनकपुर, बिरगंज, पालगंज लगायत अन्य आठ शहरमा ढल प्रशोधन केन्द्र निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।

सम्पन्न भएका छन् ति आयोजनामा २ अर्ब ६२ करोड खर्च भएको छ । हाल खोटाङ्गको हलेसी बाहेक अन्य आयोजनाको प्रथम चरणको कार्य सम्पन्न भई सञ्चालनमा रहेका छन् ।

कोभिड १९ पहिलो र दोश्रो लहरको प्रभावले गर्दा विदेशबाट ल्याउनुपर्ने मेशिनरी उपकरण समयमै उपलब्ध हुन नसकेको र विदेशी जनशक्ति विशेष गरी निर्माण कम्पनीका प्राविधिकहरू सहज रूपमा आउन नसकदा धोविघाट फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रमा अपेक्षित प्रगति हासिल हुन नसकदा सम्पन्न हुन नसकेको ।

हाल धोविघाट फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रको सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न भई Commissioning को अवस्थामा रहेको ।

काठमाण्डौं उपत्यकाभित्र कोड्कु, धोविघाट र सल्लाधारी ढल प्रशोधन केन्द्रमा संलग्न चिनियाँ निर्माण व्यवसायीको कमजोर कार्यसम्पादनका कारण ठेक्का तोडिएको छ ।

हाल नयाँ ठेक्का बन्दोबस्तीका लागि खरिदको प्रक्रिया अगाडि बढाईएको छ ।

दमक ढल निर्माण तथा प्रशोधन प्रणालीको निर्माण कार्य भईरहेको छ ।

खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागबाट ठूला सहर केन्द्रित विभिन्न १२ स्थानका लागि एकिकृत खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजनाहरूको अध्ययन कार्य भैरहेको छ । केही आयोजनाहरू धनगढी, नेपालगञ्ज र बुटवल लगायतको विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भईसकेको छ ।